

Запорожець О. Ю.

к. політ. н.,
кафедра міжнародної інформації,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
вул. Юрія Іллєнка, 36/1, м. Київ, 04119, Україна
E-mail: oxanza@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0784-9253>

Романенко Р. А.

студентка 2 курсу магістратури,
спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»,
кафедра міжнародної інформації,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
вул. Юрія Іллєнка, 36/1, м. Київ, 04119, Україна
E-mail: ruxya.romanenko18@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8457-2517>

**ПРОПАГАНДА РОСІЇ У ВЕНЕСУЕЛІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ
ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ (2022–2024 РР.)**

З початком повномасштабного вторгнення в Україну РФ активізувала свою діяльність в інформаційному просторі країн Латинської Америки для впливу на політичні рішення та громадську думку і формування спотвореного сприйняття військової інтервенції у сусідню країну. Одним з ключових регіональних союзників і провідників російської пропаганди та дезінформації у регіоні є Венесуела. У статті проаналізовано основні наративи та інструменти поширення російської пропаганди у Венесуелі під час повномасштабної війни Росії проти України. Визначено, що Венесуела є одним із ключових майданчиків для просування російської пропаганди через пряму ретрансляцію контенту RT en Español та Sputnik Mundo державними телеканалами, зокрема VTV та Telesur, а також політичним керівництвом країни. Російська пропаганда не просто присутня в інформаційному просторі країни, а інтегрована в державну інформаційну політику Венесуели, що дає змогу використовувати широкий спектр медіаресурсів для охоплення ширшої аудиторії. Пропаганда РФ у Венесуелі спрямована на виправдання війни проти України, дискредитацію українського державного керівництва, просування ідеї боротьби з фашизмом, демонізацію Заходу та формування образу росії як «гаранта багатополярного світу». Російські пропагандистські кампанії відрізняються масштабністю, розгалуженістю, ідеологічним забарвленням, адаптивністю та гнучкістю. Антиукраїнська риторика вплетена в антизахідний контекст у поєднанні з просуванням привабливих для місцевої аудиторії ідей антиімпералізму і багатополярності. Російська пропаганда значною мірою базується на фальсифікації та фабрикації фактів. Це дозволяє легітимізувати авторитарну владу, пояснювати внутрішню кризу зовнішніми змовами, підтримувати антиімперіалістичні ідеї, які є вже прийнятними для венесуельської аудиторії.

Ключові слова: пропаганда, Росія, Латинська Америка, Венесуела.

© Запорожець О. Ю., Романенко Р. А., 2026

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)

Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок з науковими або практичними задачами. У сучасному світі пропаганда є потужним інструментом впливу на інші країни для досягнення політичних, економічних, військових та інших цілей. Російська пропаганда давно є одним з інструментів гібридної війни, яка становить загрозу не лише для України, а й для світу загалом. З початком повномасштабного вторгнення в Україну російська пропаганда активізувалася в країнах Латинської Америки. Одним з ключових об'єктів російського впливу у регіоні є Венесуела. З 2022 року венесуельський інформаційний простір використовується Росією як плацдарм для поширення антиамериканської та антизахідної риторики, виправдання війни проти України, легітимізації своєї зовнішньої політики, а також для впливу на іспаномовну аудиторію регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, методологічної основи дослідження. Останніми роками спостерігається зростання уваги як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників до ролі Латинської Америки у зовнішній політиці РФ та російських інструментів впливу у цьому регіоні. Аналіз основних аспектів співробітництва та відносин між Росією та її ключовими партнерами в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну, зокрема з Венесуелою, представлено у публікаціях Наталії Ольшанецької, Александри Сітенко, Олега Кондратенка тощо (Olszanecka, 2025; Sitenko, 2016; Kondratenko, 2019). Детальний огляд інструментів впливу РФ у Латинській Америці, зокрема створеної Росією інформаційної екосистеми у регіоні для поширення пропаганди, представлено в аналітичному звіті Інституту миру США під назвою «Кампанії впливу РФ у Латинській Америці» (Farah & Ortiz, 2023). Експертами Брукінгського інституту опубліковано дослідження російських пропагандистських меседжів про Україну і каналів їх поширення в інтернет-просторі країн Латинської Америки (Brandt & Wirtschaftfer, 2022).

Інструменти російської «м'якої сили» у латиноамериканському регіоні, в тому числі антиукраїнські та антизахідні медійні наративи, висвітлено в аналітичному звіті «Інструменти російського та білоруського впливу в регіоні ЛАКБ», підготовленого експертами незалежного аналітичного центру «Українська призма» (Chornohor, Okseutiuk, Rad, Shevchenko, Kosenko-Solohub & Fechko, 2025). Російській пропаганді у латиноамериканському регіоні присвячено також окремі аналітичні публікації центру ADAstra (Sakharova, 2022). Адаптації російських методів проопанди Венесуелою присвячено аналітичний звіт «Росія і Венесуела, союзники в дезінформації», підготовлений експертами неурядової організації Transparencia Venezuela (Theis, Correia & Amaya, 2022).

Основою дослідження є систематизація зарубіжних наукових публікацій і звітів дослідницьких організацій про механізми просування російської пропаганди в інформаційному просторі Латинської Америки та Венесуели зокрема. У дослідженні застосовано структурно-системний аналіз для розгляду російської пропаганди як цілісної інформаційної екосистеми та якісний контент-аналіз для визначення тематичної спрямованості повідомлень російських і венесуельських медіа.

Виділення невирішених раніше частин проблеми, яким присвячується стаття. Попри наявність досліджень, присвячених російській пропаганді у Латинській Америці, поширення російських меседжів у регіоні часто розглядається узагальнено. Недостатньо уваги приділено особливостям російської пропаганди

в окремих країнах регіону залежно від характеру їх співробітництва з РФ та ставлення до США і колективного Заходу загалом, а також механізмам російського інформаційного впливу в контексті повномасштабної війни проти України.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення основних меседжів та інструментів поширення пропаганди РФ у Венесуелі в умовах повномасштабної військової агресії проти України у 2022-2024 роках.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Російська Федерація розглядає латиноамериканський регіон як форпост розширення своєї глобальної геополітичної присутності. Країни Латинської Америки відігравали важливу роль у зовнішній політиці СРСР. Радянським керівництвом було створено потужну договірно-правову базу з переважною більшістю латиноамериканських країн. Після втрати впливу у регіоні, зумовленого розпадом СРСР, наприкінці 1990-х років Росія суттєво активізувала зовнішньополітичну діяльність у латиноамериканському регіоні, намагаючись відновити геополітичні позиції (Kondratenko, 2019).

Варто відмітити, що на відміну від Куби чи Нікарагуа, Венесуела не була близьким ідеологічним союзником СРСР через тривалу прозахідну орієнтацію державного керівництва країни. Ситуація різко змінилась після приходу до влади Уго Чавеса у 1999 році. До основних чинників зближення Венесуели з Росією після приходу до влади Уго Чавеса можна віднести схожість моделей державного правління (сильна централізація політичної влади, державний контроль ЗМІ, націоналізація стратегічних галузей тощо), антизахідна риторика (просування ідеї «багатополярного світу» і протидія впливу США) та економічні інтереси (насамперед, військово-технічна співпраця, інвестиції в енергетичну промисловість). У квітні 2001 року у Венесуелі було відкрито Венесульсько-російський інститут дружби імені Франсіско де Міранди. У 2005 році Росія та Венесуела розпочали видобуток нафти у басейні річки Оріноко у Венесуелі. 2009 року засновано російсько-венесуельський банк для фінансування спільних проєктів та запроваджено безвізовий режим між двома країнами.

Між Москвою та Каракасом підписано низку угод про постачання озброєнь та військової техніки, а також технічне обслуговування військової техніки. Особливістю угод щодо постачання озброєнь є те, що Росія фактично профінансувала закупку Венесуелою зброї власного виробництва, надавши два кредити у розмірі 2,2 млрд доларів у 2009 році та 4 млрд доларів у 2011 році. У підсумку, Венесуела стала найбільшим покупцем російської зброї у Латинській Америці, а Росія своїми кредитами закріпила свою присутність у Південній Америці (Sitenko, 2016).

Не менш важливою складовою утвердження Росії у Венесуелі стали енергетичні угоди, зокрема домовленості про співпрацю між російськими нафтогазовими компаніями та державною нафтогазовою компанією Венесуели (PDVSA). Були створені спільні підприємства для видобутку та розвідки нафти, а також підписано рамкові угоди про стратегічне партнерство в енергетичному секторі.

З приходом до влади Ніколаса Мадуро двосторонні угоди не лише залишилися актуальними, але й зазнали трансформацій під впливом економічної кризи у Венесуелі, міжнародної ізоляції та санкцій з боку Заходу.

Економічна криза у Венесуелі 2014 року, зумовлена глобальним зниженням цін на нафту, у поєднанні з жорстким державним контролем над цінами, приватним сектором і валютним ринком, а також політичною ізоляцією режиму,

призвела до скорочення виробництва, зниження кредитного рейтингу Венесуели і відповідно суттєвого обмеження можливості отримати зовнішню фінансову допомогу. За цих умов Росія стала «донором» для Венесуели та інвестувала гроші в нафтову галузь країни. Завдяки цьому уряд Ніколаса Мадуро зміг втриматись при владі, а Росія отримала доступ до венесуельської нафти та важелі впливу на державне керівництво країни. Поставки російської зброї до Венесуели створили тривалу залежність Каракаса від російських військових виробників, сервісної підтримки та інструкторів (Sitenko, 2016; Piekara, 2026).

Після перемоги Ніколаса Мадуро на президентських виборах 2018 року військово-політична підтримка з боку Росії ще більше посилилась. До Каракасу були направлені російські стратегічні бомбардувальники, аби продемонструвати США, що Москва «ближче», ніж здається. 2019 року Росія розмістила системи ППО С-300 на території Венесуели. Під час протестів проти Н. Мадуро 2018 та 2024 років Росія надала контингент найманців ПВК «Вагнер» для розгону демонстрацій та забезпечення особистої безпеки президента країни (Piekara, 2026; Chornohor, Oksentiuk, Rad, Shevchenko, Kosenko-Solohub & Fechko, 2025).

З початком повномасштабного вторгнення в Україну Росія використовує Венесуелу для розширення військово-дипломатичної присутності у регіоні та демонстрації, що вона є сильною країною, яка підтримує своїх партнерів, та спроможна діяти глобально. Яскравим прикладом цього є повернення російських військово-морських сил до Західної півкулі та проведення військових навчань.

Поряд із зміцненням військово-політичної позиції, з 2005 року Росія почала активно нарощувати інформаційну присутність у Венесуелі, коли було запущено телеканал Telesur, який став ключовим майданчиком для поширення спільних ідеологічних поглядів.

Телеканал Telesur, заснований за ініціативи колишнього президента Венесуели Уго Чавеса, є державним медіа, яке спонсорується урядами Венесуели, Куби та Нікарагуа. Окрім супутникового та кабельного мовлення, канал має вебсторінку з контентом 9-ма мовами та присутність у соціальних мережах – Facebook (близько 2,5 млн. підписників), X (близько 1,9 млн. підписників), Instagram (640 тис. підписників) та YouTube (близько 59 тис. підписників). У 2024 році Telesur підписав меморандум про співпрацю з російською інформаційною агенцією Sputnik, з метою обміну контентом та підготовки журналістів (Hernández Márquez & Sydorenko, 2023).

Telesur часто ретранслює контент російських медіа RT чи Sputnik, а також матеріали з мережі TV BRICS, створеної у 2017 році за ініціативи країн-членів BRICS, що просуває позитивний імідж Росії, багатополарність та критикує Захід і США.

З 2009 року у латиноамериканському регіоні розпочав мовлення іспанською мовою російський державний інформаційний телеканал RT en Español (Actualidad RT). За даними DFRLab, основна аудиторія RT en Español у Латинській Америці зосереджена переважно в Мексиці, Венесуелі, Аргентині та Колумбії (León, 2020).

RT en Español поширює контент у Латинській Америці через широку мережу кабельного і супутникового телебачення та соціальні мережі (охоплення аудиторії у Facebook – 18 млн., в X – 3.2 млн., в Instagram – 1.1. млн.) (Chornohor, Oksentiuk, Rad, Shevchenko, Kosenko-Solohub & Fechko, 2025).

За інформацією SimilarWeb, actualidad.rt.com, веб-сайт RT іспанською мовою, у червні 2020 року мав понад 23 мільйони відвідувачів. У Венесуелі аудиторія RT зростає з 9,8 % на початку 2018 року до 14,33 % відвідувачів станом на червень

2020 року (León, 2020). Крім того, у листопаді 2022 року близько 19,2% переглядів сайту RT en Español припадало на Венесуелу, що робить країну однією з найбільших аудиторій цього ресурсу у світі (Farah & Ortiz, 2023).

Блок новин російського каналу RT en Español під назвою Noticias RT щоденно транслюється на державному телеканалі Venezolana de Televisión (VTV). Випуск виходить о 14:00 за місцевим часом і доступний для понад 80% населення країни (Las noticias de RT en TV..., 2014). Російський телеканал також включений у більшість пакетів кабельного телебачення Венесуели. Крім того, RT проводить спеціальні воркшопи для венесуельських журналістів, які лояльні до уряду, щоб далі просувати проросійські та антизахідні наративи.

Ще одним каналом поширення російської пропаганди у Латинській Америці загалом та у Венесуелі зокрема, є Sputnik Mundo – іспаномовна філія російського державного медіахолдингу «Россия сегодня». Цей медіаресурс позиціонується як джерело альтернативних новин. На сайті Sputnik Mundo зазначено гасло «Contamos lo que otros callan» (Розповідаємо те, про що інші мовчать).

Контент Sputnik Mundo поширюється через новинний веб-портал, радіомовлення та сторінки у соціальних мережах. У соціальній мережі X Sputnik Mundo має понад 187 тис., в Telegram – 65 тис., в Instagram – 108 тис., у Facebook – 620 тис. підписників (Chornohor, Oksentiuk, Rad, Shevchenko, Kosenko-Solohub & Fehko, 2025).

Наприкінці 2023 року між Sputnik і провідним венесуельським агентством AVN було підписано угоду про обмін іспаномовним контентом.

У листопаді 2024 року між Міністерством інформації і комунікації Венесуели та Sputnik підписано меморандум про обмін досвідом і співпрацю журналістів обох країн (Venezuela signs agreement with Sputnik..., 2024).

Команда Sputnik взяла участь у програмі президента Венесуели Ніколаса Мадуро «Con Maduro +». Під час ефіру президент офіційно привітав розширення присутності Sputnik у країні. Журналісти Sputnik подарували Ніколасу Мадуро набір різдвяних прикрас, що символізують перемогу Радянського Союзу над нацистською Німеччиною у 1945 році («Bienvenido Sputnik a Venezuela..., 2024).

Крім того, журналісти Sputnik проводять майстер-класи для венесуельських державних медіа (зокрема, для каналу VTV та агентства AVN). У 2024–2025 роках були проведені тренінги на тему використання штучного інтелекту в журналістиці як інструменту боротьби з «фейками» Заходу (Integrantes de agencia rusa Sputnik..., 2024).

За даними Інституту миру США, у 2023 році Sputnik і RT іспанською мовою охопили загальну аудиторію приблизно 32 мільйони постійних споживачів у всій Латинській Америці. З початком повномасштабного вторгнення в Україну, RT en Español був третім за популярністю доменом в X (Twitter), а Sputnik Mundo увійшов у топ-15 (Farah & Ortiz, 2023).

Пропаганда РФ у Венесуелі спрямована на виправдання російського повномасштабного вторгнення в Україну, підтримку антизахідних та антиамериканських настроїв і просування «кремлівського» бачення світу.

За даними неурядової організації Transparencia Venezuela, після російського вторгнення в Україну, кількість цитувань RT та використання російського контенту збільшилася у 55 разів. Протягом лютого-травня 2022 року від 82% до 93% статей із посиланнями на RT en Español або Sputnik Mundo були поширені таки-

ми телеканалами як Telesur, La Iguana TV, Últimas Noticias та Venezuela News. Цитування RT і Sputnik венесуельськими медіа розподілились наступним чином: Telesur – 511 згадок, VTV – 494, La Iguana TV – 472, Venezuela News – 80, Últimas Noticias – 78. При цьому VTV, La Iguana TV, Últimas Noticias містили більше посилань на Sputnik (в середньому 65,5% від загальної кількості посилань), ніж RT (в середньому 34,5%). Натомість у новинах Telesur та Venezuela News переважали посилання на RT (54,43% і 76,77% від загальної кількості посилань). Загалом у 2022 році венесуельські медіа опублікували 1343 статті про війну в Україні або політичні теми з цитуванням російських джерел (Theis, Correia & Amaya, 2022).

За інформацією американського аналітичного центру GMF Alliance for Securing Democracy, протягом 2023-2024 років Telesur поширював повідомлення про «спеціальну військову операцію» в Україні, про імперіалістичний, неоколоніальний Захід та розширення НАТО як глобальну загрозу. У той час як США та Європа представлялись як «колонізатори», Росія позиціонувалась як захисник суверенітету Глобального Півдня. За вказаний період джерелами близько 20% іспаномовних репортажів даного телеканалу були російські медіа RT та Sputnik (Jiménez-Blanco, 2025).

Хоча Telesur і демонструє у своїх матеріалах відверті політичні симпатії, телеканал має певну довіру серед своєї аудиторії, порівняно з державним телеканалом VTV. Як пояснює венесуельський журналіст газети TalCual Віктор Амайя, «Telesur сприймається як незалежний міжнародний телеканал, а не як такий, що контролюється державою. На відміну від VTV, Telesur транслюється на міжнародних каналах, що ускладнює для аудиторії розпізнавання його упередженості та надає йому певного престижу» (Theis, Correia & Amaya, 2022).

Основними темами репортажів RT en Español та Sputnik Mundo у 2022-2024 рр. були виправдання війни проти України, «спеціальна військова операція» та просування тез про «денацифікацію» і «демілітаризацію» України. Війна була представлена як «захист російськомовного населення» в Україні та реакція на «агресію з боку НАТО» під керівництвом США. Через російські медіаресурси також просувалась ідея багатополярності як протидія «західній гегемонії» (Theis, Correia & Amaya, 2022; Chornohor, Oksentiuk, Rad, Shevchenko, Kosenko-Solohub & Fechko, 2025).

На державному телеканалі VTV у щотижневій політичній програмі «Con El Mazo Dando» ведучий Діосдадо Кабельйо, який на початку російського вторгнення в Україну, обіймав посаду першого віце-президента Єдиної соціалістичної партії Венесуели, регулярно транслює проросійську позицію. Так, у лютому 2022 року він заявив про право росії захищати свою територію та кордони, а також про державний переворот в Україні, організований США (Diosdado Cabello ve con buenos ojos..., 2022). У програмі також поширювались російські дезінформаційні повідомлення про український план вторгнення на Донбас, наміри українського уряду депортувати російськомовне населення з країни, а також новини про те, що нібито Пентагон підтвердив існування біолабораторій США на території України (Jiménez-Blanco, 2025).

Провідником російської пропаганди є також щоденне видання Венесуели Últimas Noticias (<https://ultimasnoticias.com.ve/>). Аналіз 39 повідомлень Últimas Noticias протягом травня-серпня 2024 року показав, що у повідомленнях про війну в Україні переважають цитування і посилання на російські державні відомства

і високопосадовців. Поширеним є використання методу «навішування ярликів». За цей період у 34 статтях українська влада називається «el régimen de Kiev» (київський режим), «el régimen ucraniano» (український режим). До Президента України використано негативні і принизливі епітети, такі як «el payaso» (блазень/клоун), «el títere fascista» (фашистська маріонетка) (Díaz Ferrer, 2024, Julio 15).

У повідомленнях Últimas Noticias транслюється російський наратив про нелегітимність українського президента та низький рівень його підтримки серед громадян і військових (Putin quiere reanudar la paz..., 2024, Mayo 24 ; Díaz Ferrer, 2024, Mayo 27).

Збройні сили України згадуються у контексті нападів і вбивств російських мирних жителів у Курській області та представлені як «típicos nazis» (типові нацисти) і «los fascistas ucranianos» (українські фашисти) (Díaz Ferrer, 2024, Mayo 13). Наступ збройних сил України у Курській області позначено як масовий теракт українських неонацистів проти Курської області («los neonazis ucranianos lanzaron un ataque terrorista masivo contra la provincia de Kursk...») (Zajárova: Kiev sigue asestando golpes..., 2024, Agosto, 8).

Крім того, для опису мобілізації в Україні та участі іноземних добровольців у війні вживається термін «carne de cañón» (гарматне м'ясо), а сама мобілізація подається як примусова і непопулярна (Díaz Ferrer, 2024, Julio 15; Randolph Borges, 2024, Julio 16).

Західні країни (США та Франція) подаються як «спонсори режиму», які затягують конфлікт постачанням зброї. НАТО позиціонується як «головний ворог України» (Díaz Ferrer, 2024, Julio 15; Biden y Macron discrepan sobre..., 2024, Junio 6; Francia da luz verde a Ucrania..., 2024, Junio 7).

Окрім новин про війну в Україні, російські (RT en Español, Sputnik Mundo) та венесуельські (Ciudad CCS, VTV) медіа поширювали дезінформацію про штучне створення коронавірусу Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), а також про американський план усунення від влади президента Венесуели Ніколаса Мадуро за допомогою урядів Колумбії та Бразилії, який нібито було озвучено Державним секретарем США (Vercellone, 2022).

Загалом, всі повідомлення про США зводилися до того, що вони є прямою загрозою для Венесуели та її союзників, включаючи «невинну» Росію, бо вони діють як імперія – агресивно та домінанто, а санкції є несправедливими та завдають шкоди бідним народам.

Крім того, проурядові венесуельські телеканали VTV, TVes, Vive TV, Conciencia TV та Тверасо транслювали російський контент, створений для популяризації російської культури і демонстрації її «величі» для венесуельців. Прикладом такої програми є «Список Еріка», в якій розповідається про подорож латиноамериканського журналіста Еріка до Росії, щоб побачити країну в усій красі (Theis, Correia & Amaia, 2022).

Важливу роль у поширенні російської пропаганди відіграє державне керівництво Венесуели. Так, у перший день повномасштабного вторгнення РФ в Україну Міністр інформації і комунікації Венесуели Фредді Наньес написав серію дописів у соцмережі X, повторюючи твердження Москви про те, що це «військова операція, яка не несе жодної загрози для цивільного населення», «завдання операції – це захист населення, який піддавався насильству та геноциду з боку неонацистського уряду протягом 8 років», «збройні сили РФ не здійснюють жодних ракетних,

авіаційних чи артилерійських ударів проти міст України» тощо. Варто зазначити, що ця серія дописів була опублікована в один той самий час і є передруком повідомлень з RT en Español (Correia, 2022).

1 березня 2022 року в соціальній мережі X заступник міністра економіки Венесуели Вільямс Кастільо ретвітнув допис співробітника телеканалу Telesur Кату Арконада із зображенням нацистського прапора, що майорить в окопі на Донеччині, та прокоментував його: «Четвертий Рейх знаходиться в Україні, його створив Захід, щоб розпалити війну з Росією – країною, яка не загрозувала Європі» (Correia, 2022a).

10 березня того ж року, після блокування російських пропагандистських медіа в Європі, Міністр інформації і комунікації Венесуели Фредді Наньєс поширив у соціальній мережі X допис такого змісту: «До Росії застосовано 11 принципів пропаганди Геббельса. Демонізація і брехня є зброєю транснаціональних комунікаційних корпорацій. Актриса, відеоігри та епітети. Треба денацифікувати ЗМІ» (Perdomo, 2022). Все це зроблено для того, щоб показати Росію як жертву, а не нападника.

Протягом 2023–2024 років керівництво Венесуели просувало ідею багатополарності на противагу домінуванню Заходу, очолюваного США.

2023 року у Венесуелі запрацювала російська банківська система MIR. Як зазначив Н. Мадуро у своїй заяві, «інтеграція MIR є частиною стратегії побудови нових фінансових і грошово-кредитних систем нового світу, далеких від західних «санкцій» і впливу долара США» (Sistema bancario ruso MIR ..., 2023).

2024 року уряд Венесуели розгорнув інформаційну кампанію щодо вступу країни до БРІКС. На 16-му саміті БРІКС у Казані Ніколас Мадуро наголошував на створенні «нового міжнародного фінансового механізму», який потрібен країнам Глобального Півдня, аби не залежати від Заходу.

Після перемоги Ніколаса Мадуро на виборах 2024 року, коли західні країни почали ставити під сумнів легітимність виборів і говорити про їх фальсифікацію, Росія навпаки привітала Ніколаса Мадуро з перемогою і визнала результат справжнім та легітимним (Schmidt, Herrero, Sands & Dias, 2024). У цей час Н. Мадуро почав використовувати риторику «боротьби з фашизмом», називаючи венесуельську опозицію «фашистською» та «нацистською» (Echols, 2024).

У листопаді того ж року у Каракасі відбувся перший Всесвітній парламентський форум проти фашизму, неофашизму та інших подібних проявів. Головна місія – представити Венесуелу епіцентром боротьби проти відродження ідеології ненависті. Учасники форуму проводили пряму паралель з радянською перемогою під час Другої світової війни і перемогою Н.Мадуро на виборах 2024 р. – дві знакові події, які нібито демонструють захист людства від варварства. Під час форуму відбулась презентація нового випуску журналу «Латинська Америка та Карибський басейн: дебати та ідеї», в якому члени редакційної колегії журналу акцентували на необхідності вступу Венесуели в БРІКС, що допоможе їй перейти від простого «опору» санкціям до «етапу повстання» проти західної імперської політики (Parlatino-Venezuela, 2024).

Висновки дослідження та перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, Венесуела є одним із ключових стратегічних партнерів Росії у Латинській Америці. Використовуючи політичні, економічні та військові інструменти впливу, РФ вдалось створити у Венесуелі досить міцний

плацдарм для поширення свого впливу у регіоні, граючи на антиамериканських настроях та формуючи образ країни, здатної протистояти «імперіалістичному» Заходу. Росія забезпечила собі потужну інформаційну присутність у Венесуелі. Основними рупорами російської пропаганди є RT Espanol, Sputnik Mundo, які разом з місцевими державними ЗМІ, створюють широку мережу провідників кремлівських нарративів. Російська пропаганда у Венесуелі діє системно, скоординовано і стратегічно цілеспрямовано. Вона підживлює вже наявну антиамериканську риторичку, яка добре закріплена в інформаційному просторі Венесуели, і це дає їй змогу показати себе як надійного партнера. Основні нарративи – виправдання повномасштабного вторгнення в Україну через риторичку «захисту суверенітету», демонізація США та Заходу, позиціонування Росії як потужної противаги Заходу, поширення ідеї багатопольярного світу тощо.

Особливістю пропаганди РФ у Венесуелі протягом 2022–2024 рр. є її локалізація меседжів, взаємодія з державними медіа, тісна співпраця з венесуельським урядом та використання вже наявних ідеологічних установок.

Подальше дослідження російської пропаганди у Венесуелі та Латинській Америці вбачається перспективним. Особливий інтерес становить вивчення того, як змінюється структура та інтенсивність російського інформаційного впливу в умовах політичних трансформацій у країнах регіону. Латинська Америка залишається полем битви за прихильність Глобального Півдня, тому розуміння механізмів російського впливу у подальшому допоможуть передбачати подальші гібридні загрози та зрозуміти, як Росія вибудовує «паралельну реальність» для країн Глобального Півдня.

Новизна дослідження полягає у комплексному підході до дослідження механізмів російського інформаційного впливу у Венесуелі під час повномасштабної агресії проти України, з урахуванням історичних передумов зближення Росії з Венесуелою та посилення політико-економічних важелів впливу РФ на державне керівництво латиноамериканської країни. У статті не лише висвітлено основні нарративи російської пропаганди і канали їх поширення, а й показано, як російські медіа інтегруються в інформаційне середовище Венесуели та адаптуються до місцевого політичного дискурсу.

References [Список використаної літератури]

- Biden and Macron disagree on Ukraine's attacks on targets in Russia. *Últimas Noticias*. 2024. June 6. [in Spanish]. [Biden y Macron discrepan sobre que Ucrania ataque objetivos en Rusia. *Últimas Noticias*. 6 junio, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/mundo/biden-y-macron-discrepan-sobre-que-ucrania-ataque-objetivos-en-rusia/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Borges, R. (2024, July 16). Ukrainians of draft age are risking their lives to avoid war. *Últimas Noticias*. [in Spanish]. [Borges R. Ucranianos en edad militar se juegan la vida para no ir a la guerra. *Últimas Noticias*. 16 julio, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/mundo/ucranianos-en-edad-militar-se-juegan-la-vida-para-no-ir-a-la-guerra/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Brandt, J. & Wirtschafter, V. (2022). Working the Western Hemisphere. [in English]. [Brandt J., Wirtschafter V. Working the Western Hemisphere. December 2022. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2022/12/FP_20221216_russia_propaganda_brandt_wirtschafter.pdf (дата звернення: 26.01.2026)]
- Chornohor, Y., Oksentiuk, F., Rad, P., Shevchenko, N., Kosenko-Solohub, A. & Fechko, I. (2024). Instruments of Russian and Belarusian influence in the LAC region. [in Ukrainian]. [Чорногор Я., Оксентюк А., Радь П., Шевченко Н., Косенко-Сологуб А., Фечко І. Інструменти російського та білоруського впливу в регіоні ЛІАКБ. 15.12.2024. URL: https://prismua.org/wp-content/uploads/2025/02/Ru_BY_LACB.pdf (дата звернення: 03.02.2026)]
- Correia, A. (2022, February 24). Does Russia's military operation pose no threat to the civilian population of Ukraine, as Freddy Nájuez tweeted? *España*. [in Spanish]. [Correia A. ¿La operación militar de Rusia no

- representa ninguna amenaza para la población civil de Ucrania, como tuiteó Freddy Nández? *España*. 24 de febrero, 2022. URL: <https://españa.com/fact-checking/la-operacion-militar-de-rusia-no-representa-ninguna-amenaza-para-la-poblacion-civil-de-ucrania-como-tuiteo-freddy-nanez> (дата звернення: 01.02.2026)]
- Correia, A. (2022a, March 13). A Nazi flag flies in a trench in Ukraine in 2022, according to a video retweeted by William Castillo. *España*. [in Spanish]. [Correia A. Bandera nazi ondeó en una trinchera de Ucrania en 2022, como sugiere un video retuiteado por William Castillo. *España Fact-Checking*. 13 de marzo, 2022. URL: <https://españa.com/verificaciones/bandera-nazi-ondeo-en-una-trinchera-de-ucrania-en-2022-como-sugiere-un-video-retuiteado-por-william-castillo> (дата звернення: 01.02.2026)]
- Díaz Ferrer, J.M. (2024, May 13). Ukraine kills Russian civilians. *Últimas Noticias*. [in Spanish]. [Díaz Ferrer J.M. Ucrania asesina civiles rusos. *Últimas Noticias*. 13 mayo, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/opinion/ucrania-asesina-civiles-rusos/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Díaz Ferrer, J.M. (2024, May 27). Zelensky in countdown. *Últimas Noticias*. [in Spanish]. [Díaz Ferrer J.M. Zelensky en cuenta regresiva. *Últimas Noticias*. 27 mayo, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/opinion/zelensky-en-cuenta-regresiva/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Díaz Ferrer, J.M. (2024, July 15). NATO: Ukraine's main enemy. *Últimas Noticias*. [in Spanish]. [Díaz Ferrer J.M. La Otan: el principal enemigo de Ucrania. *Últimas Noticias*. 15 julio, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/opinion/la-otan-el-principal-enemigo-de-ucrania/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Diosdado Cabello positively assesses Russian military actions in Ukraine. *Analítica*. 2022. February 24. [in Spanish]. [Diosdado Cabello ve con buenos ojos la acción militar rusa a Ucrania. *Analítica*. 24 febrero, 2022. URL: <https://www.analitica.com/actualidad/actualidad-nacional/politica/diosdado-cabello-ve-con-buenos-ojos-la-accion-militar-rusa-a-ucrania/#> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Echols, W. (2024, July 24). Maduro falsely labels political opposition in Venezuela as 'fascist' threat. *Voice of America*. [in English]. [Echols W. Maduro falsely labels political opposition in Venezuela as 'fascist' threat. *Voice of America*. July 24, 2024. URL: <https://www.voanews.com/a/maduro-falsely-labels-political-opposition-in-venezuela-as-fascist-threat-/7711522.html> (дата звернення: 04.02.2026)]
- Farah, D. & Ortiz, R.D. (2023). Russian influence campaigns in Latin America. *Special Report*. 525. October. United States Institute of Peace. [in English]. [Farah D., Ortiz R.D. Russian influence campaigns in Latin America. *Special Report*. № 525. October 2023. United States Institute of Peace. URL: https://www.usip.org/sites/default/files/2023-10/sr_525-russian_influence_campaigns_latam_america.pdf (дата звернення: 23.01.2026)]
- France gives Ukraine the green light to attack targets on Russian territory. *Últimas Noticias*. 2024. June 7. [in Spanish]. [Francia da luz verde a Ucrania para atacar objetivos en territorio ruso. *Últimas Noticias*. 7 junio, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/mundo/francia-da-luz-verde-a-ucrania-para-atacar-objetivos-en-territorio-ruso/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Hernández Márquez, D. & Sydorenko, D. (2023, October 19). Russian propaganda: The latest invasion in Latin America. *TD Center*. [in Spanish]. [Hernández Márquez D., Sydorenko D. Propaganda rusa: La última invasión en América Latina. *TD Center*. 19 de octubre, 2023. URL: <https://tdcenter.org/es/2023/10/19/propaganda-rusa-la-ultima-invasion-en-america-latina/> (дата звернення: 23.01.2026)]
- Jiménez-Blanco, M. S. (2025, April 9). Venezuela Through the Sino-Russian Media Playbook. *German Marshall Fund of the United States*. [in English]. [Jiménez-Blanco M. S. Venezuela Through the Sino-Russian Media Playbook. *German Marshall Fund of the United States*. April 09, 2025. URL: <https://www.gmfus.org/news/venezuela-through-sino-russian-media-playbook> (дата звернення: 25.01.2026)]
- Kondratenko, O. (2019). Latin-Caribbean America in the geostrategy of the Russian Federation. *American History and Politics*. №7. 48–64. [in Ukrainian]. [Кондратенко О. Латино-Карибська Америка в геостратегії Російської Федерації. *Американська історія та політика*. 2019. № 7. С. 48–64. <http://doi.org/10.17721/2521-1706.2019.07.48-64>]
- León, E.P. (2020, August 7). A glimpse into RT's Latin American audience. *Medium*. [in English]. [León E.P. A glimpse into RT's Latin American audience. *Medium*. August 7, 2020. URL: <https://medium.com/dfrlab/a-glimpse-into-rts-latin-american-audience-487d52bed507> (дата звернення: 2.02.2026)]
- Members of the Russian news agency Sputnik are conducting a workshop on AI applied to communication. *AVN*. 2024. November 26. [in Spanish]. [Integrantes de agencia rusa Sputnik dictan taller sobre IA aplicada a la comunicación. *AVN*. Noviembre 26, 2024. URL: <https://avn.info.ve/integrantes-de-agencia-rusa-sputnik-dictan-taller-sobre-ia-aplicada-a-la-comunicacion/> (дата звернення: 4.02.2026)]
- Olszanecka, N. (2025). Russia Relations with key Latin American partners. *Torun International Studies*. 1(22). 27–43. [in English]. [Olszanecka N. (2025). Russia Relations with key Latin American partners. *Torun International Studies*. 1(22). 27–43. <https://doi.org/10.12775/TIS.2025.009>]
- Parlatino-Venezuela (2021, March 3). Parlatino Venezuela condemns new imposition of coercive measures by the US against Venezuelan officials. *Parlatino Venezuela*. [in Spanish]. [Parlatino-Venezuela condena nueva imposición de medidas coercitivas de EE. UU. contra funcionarios venezolanos. *Parlatino Venezuela*. 3 de marzo, 2021. URL: <https://parlatinovenezuela.wordpress.com/noticia-destacada/> (дата звернення: 06.02.2026)]

- Perdomo, L. (2022, March 10). Is the pregnant Ukrainian woman injured by Russian bombing a fabrication, as Tibisai Lucena claimed? *España*. [in Spanish]. [Perdomo L. ¿Ucrainiana embarazada que salió herida tras bombardeo ruso es un montaje, como dijo Tibisay Lucena? *España*. 10 de marzo, 2022. URL: <https://españa.com/fact-checking/ucrainiana-embarazada-que-salio-herida-tras-bombardeo-ruso-es-un-montaje-como-dijo-tibisay-lucena> (дата звернення: 01.02.2026)]
- Piekara, J. (2026, January 26). Russian-Venezuelan Relations as a Factor in Russian Geopolitics. *IES Commentaries*. 1510 (15/2026). [in English]. [Piekara J. Russian-Venezuelan Relations as a Factor in Russian Geopolitics. *IES Commentaries*. 1510 (15/2026). 26 January, 2026. URL: <https://ies.lublin.pl/en/comments/russian-venezuelan-relations-as-a-factor-in-russian-geopolitics1-2/> (дата звернення: 24.01.2026)]
- Putin wants to restore peace with the legitimate government in Ukraine. *Últimas Noticias*. 2024. May 24. [in Spanish]. [Putin quiere reanudar la paz con un gobierno legítimo en Ucrania. *Últimas Noticias*. 24 mayo, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/mundo/putin-quiere-reanudar-la-paz-con-un-gobierno-legitimo-en-ucrania/> (дата звернення: 10.03.2026)]
- RT news on Venezuelan free-to-air TV. *NewslineReport*. 2014. December 1. [in Spanish]. [Las noticias de RT en TV abierta de Venezuela. *NewslineReport*. 01.12.2014. URL: <https://www.newslinereport.com/contenidos/nota/las-noticias-de-rt-en-tv-abierta-de-venezuela> (дата звернення: 10.03.2026)]
- Russian MIR banking system: what is it and when will it be used in Venezuela? *El Nacional*. 2023. July 20. [in Spanish]. [Sistema bancario ruso MIR: ¿qué es y cuándo comenzará a utilizarse en Venezuela? *El Nacional*. Julio 20, 2023. URL: <https://www.elnacional.com/2023/07/sistema-bancario-ruso-mir-que-es-y-cuando-comenzara-a-utilizarse-en-venezuela/> (дата звернення: 28.01.2026)]
- Sakharova, A. (2022). Why is Russian propaganda so successful in Latin America and how to fight it? *Adastra Fellows*. [in Ukrainian]. [Сахарова А. Чому російська пропаганда настільки успішна в Латинській Америці і як із нею боротися? 8 серпня 2022. URL: <https://adastra.org.ua/blog/chomu-rosijska-propaganda-nastilki-uspishna-v-latinskij-americi-i-yak-iz-neyu-borotisyu> (дата звернення: 27.01.2026)]
- Schmidt, S., Herrero, A. V., Sands, L. & Dias, M. (2024, July 29). World leaders cast doubt on Venezuela election results, Maduro victory claim. *The Washington Post*. [in English]. [Schmidt S., Herrero A. V., Sands L., Dias M. World leaders cast doubt on Venezuela election results, Maduro victory claim. *The Washington Post*. July 29, 2024. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2024/07/29/venezuela-presidential-election-result-maduro/> (дата звернення: 04.02.2026)]
- Sitenko, A. (2016). Latin American vector in Russia's Foreign Policy: Identities and interests in the Russian-Venezuelan Partnership. *Politics in Central Europe*. 12. 1. 37-57. [in English]. [Sitenko, A. (2016). Latin American vector in Russia's Foreign Policy: Identities and interests in the Russian-Venezuelan Partnership. *Politics in Central Europe*. Vol. 12. No.1. 37-57. DOI: 10.1515/pce-2016-0003]
- Theis, R., Correia, A. & Amaya, V. (2022). Russia and Venezuela Allies in Disinformation. [in Spanish]. [Theis R., Correia A., Amaya V. Rusia y Venezuela Aliados para desinformar. Septiembre 2022. URL: <https://transparenciave.org/wp-content/uploads/2022/09/Rusia-y-Venezuela-Aliados-para-desinformar-.pdf> (дата звернення: 23.01.2026)]
- Venezuela and the Russian news agency Sputnik sign a communications agreement. *Últimas Noticias*. 2024. November 26. [in English]. [Venezuela and the Russian news agency Sputnik sign a communications agreement. *Últimas Noticias*. November 26, 2024. URL: <https://en.ultimasnoticias.com.ve/politics/Venezuela-and-the-Russian-news-agency-Sputnik-sign-a-communications-agreement/> (дата звернення: 4.02.2026)]
- Vercellone, C. (2022, September 12). Tracking Venezuela Misinformation: Russia-sponsored disinformation regularly promoted by Venezuelan media. *NewsGuard*. [in English]. [Vercellone C. Tracking Venezuela Misinformation: Russia-sponsored disinformation regularly promoted by Venezuelan media. *NewsGuard*. 12 September, 2022. URL: <https://www.newsguardtech.com/special-reports/tracking-venezuela-misinformation/> (дата звернення: 01.02.2026)]
- Zakharova: Kyiv continues to strike Russian civilians. *Últimas Noticias*. 2024. August 8. [in Spanish]. [Zakharova: Kiev sigue asestando golpes contra civiles rusos. *Últimas Noticias*. 8 agosto, 2024. URL: <https://ultimasnoticias.com.ve/mundo/zakharova-kiev-sigue-asestando-golpes-contra-civiles-rusos/> (дата звернення: 10.03.2026)]

Zaporozhets O. Yu., Romanenko R. A.

Department of International Information
Educational and Scientific Institute of International Relations
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Yuriia Illienka Str., 36/1, Kyiv, 04119, Ukraine

RUSSIAN PROPAGANDA IN VENEZUELA DURING THE FULL-SCALE WAR AGAINST UKRAINE (2022–2024)

Summary

After the beginning of the full-scale invasion of Ukraine, Russia intensified its activities in the information space of Latin American countries to influence political decisions and public opinion and shape a distorted perception of military intervention in a neighboring country. One of the key regional allies and distributors of Russian propaganda in the region is Venezuela. The article analyzes the key narratives and tools used to spread Russian propaganda in Venezuela during Russia's full-scale war against Ukraine. It has been determined that Venezuela is one of the main platforms for promoting Russian propaganda through the direct retransmission of RT en Español and Sputnik Mundo content by state television channels, in particular VTV and Telesur, as well as by the country's political leadership. Russian propaganda is not only present in the country's information space but is also integrated into Venezuela's state information policy, which enables it to utilize a wide range of media sources to reach a broader audience. Propaganda narratives are aimed at justifying the war against Ukraine, discrediting the Ukrainian government, promoting the idea of fighting fascism, demonising the West, and shaping the image of Russia as the "guarantor of a multipolar world". Russian propaganda campaigns are distinguished by their scale, complexity, ideological tone, adaptability and flexibility. Anti-Ukrainian rhetoric is woven into an anti-Western context, combined with the promotion of ideas of anti-imperialism and multipolarity that are appealing to the local audience. Russian propaganda is largely based on the falsification and fabrication of facts. This allows to legitimize the authoritarian rule, explain internal crises as external conspiracies, and to promote the anti-imperialist ideas that are already acceptable for Venezuelan audience.

Key words: propaganda, Russia, Latin America, Venezuela.

Дата першого надходження статті до видання: 12.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026